

Slettsnok (*Coronella austriaca*)

Slettsnoken (*Coronella austriaca*) er sammen med buorm (*Natrix natrix*) og hoggorm (*Vipera berus*) de tre eneste frittlevende slangene i Norge. Ståloormen (*Anguis fragilis*) blir ofte tatt for å være en slange, men den er derimot en øgle.

Utbredelse

Slettsnoken finnes i lavereliggende områder på Sørøstlandet rundt Oslofjorden og langs Sørlandskysten (visstnok til Jæren og Stavanger). Slettsnoken holder helst til i tørre, solrike bakker med berg og steinblokker og gjerne i områder med lyng og kratt.

Kjennetegn

Lengden på slettsnoken er omtrent som for hoggorm, med maksimum i Norge på 89 cm. Fargen er brun eller grå (hannene noe lysere enn hunnene), med en stor mørk flekk på hodet. Det mest karakteristiske er de to rekkene med mørke flekker langs ryggen. Karakteristisk er også den mørke streken «gjennom» øyet. Øyets pupill er rund.

Man skiller slettsnok lett fra buorm og hoggorm. Buorm har lyse nakkeflekker, mens hoggormen har et karakteristisk svart sikksakk mønster på ryggen.

Livssyklus

Også slettsnoken blir kjønnsmoden i en alder av 3-5 år slik som hoggorm og buorm. Paring skjer i mai, og to til 15 unger fødes i august/september.

Slettsnoken er aktiv om dagen. Den er en god klatrer, men det er likevel lite vi ser til den. De fleste som blir registrert, har ligget skjult under flate steiner eller blitt ihjelkjørt på skogsbilveier o.l. Slettsnoken er ikke giftig, og den er regnet som en sårbar art i norsk natur.

Vekselvarme dyr

Slanger er vekselvarme dyr, dvs. at de varmes opp av luften omkring. Er det kaldt i været vil de derfor være trege i bevegelsene, og man kan ofte finne de på steiner som er eksponert for sol der de forsøker å få opp kroppsvarmen. Om vinteren ligger slettsnoken i dvale.

Slettsnok er ikke et skadedyr!

Slettsnoken er ikke giftig. Slanger gjør ingen skade på hus og bygninger, men kan derimot være med på å holde bestander av smågnagere nede. Mange mennesker har en ubegrunnet frykt for slanger, og

Illustrasjon: Trond Haugskott
© Folkehelseinstituttet

Figur 1. Slettsnoken er brun eller grå, og har to rekker med mørke flekker langs ryggen. På hodet har den en stor mørk flekk.

det kan derfor være ubehagelig for dem å ha store mengder med slanger krypende rundt i sitt nærmiljø. Dette kan ofte være tilfellet på enkelte hytter der det er rikelig med smågnagere og amfibier, samt skjulesteder for slanger slik som f.eks. steingjerder og kratt. Enkelte ganger forviller slanger seg inn i kjellere, og de kan være svært vanskelig å finne etterpå.

Kan man smittes av sykdommer fra slettsnok?

Generelt er reptiler kjent for å ha en del diaréfremkallende bakterier i seg, som f.eks. Salmonella. Slangene har imidlertid en atferd som gjør at de ikke spiller noen direkte rolle som sykdomsspredere til mennesker i og med at det er lite sannsynlig at de kommer i direkte kontakt med menneskemat som igjen ikke blir tilstrekkelig varmebehandlet.

Alle slanger er fredet!

I følge viltloven er alle slanger i Norge fredet. Viltloven sier: “Det er forbudt å fange, jage, drepe, eller skade fredet vilt. Dersom det er nødvendig for å hindre skade på person eller eiendom, er det tillatt å avlive smånagere og krypdyr.”

Det følger av dette at slettsnok ikke skal bekjempes.

Forebygging mot slanger

På grunn av at slettsnoken ikke gjør noen skade så trenger man generelt ikke gjøre noe forebyggende mot dem. Er man redd slanger og ønsker at disse skal trekke lenger bort fra bygninger er det en del ting man kan gjøre. Man må finne ut hvilke områdene i miljøet som slangene benytter seg av. Dette er ofte områder med tett vegetasjon, kratt, steingjerder, steinurer.

Forebyggingen går ut på å fjerne busker, kratt, høyt gress og steingjerder i umiddelbar nærhet av boligen for å hindre at slangene kommer for nær. Et slikt tiltak vil ofte også redusere bestanden av smånagere, eventuelt holde de unna, og på den måten redusere slangenes tilgang på mat. Eventuelt kan man fange slettsnok i plastrør eller pappør som plasseres på bakken. Slinger vil ofte utforske disse rørene, og dermed kripe inn i disse. Rørene bør sjekkes om kvelden eller morgenen mens det er kjølig og slangene er lite aktive. Slangene kan deretter enkelt slippes fri i et annet område.